

Oferta edukacyjna

Oferta edukacyjna 2026/2027

Oferta edukacyjna

Oddziałowe Biuro Edukacji
Narodowej IPN w Szczecinie

Instytut Pamięci Narodowej – KŚZpNP
Oddział w Szczecinie

Spis treści

Opracowanie merytoryczne

Marcin Łatacz

Współpraca

Maciej Frycz

Jarostaw Jagiełowicz

Sebastian Kaniewski

Franciszek Majewski

Paulina Matuszewska

Jarostaw Palicki

Rafał Semotoniak

Jakub Wojewoda

Redakcja i korekta

Ewa Pankanin

Projekt graficzny i skład

Maciej Frycz

© Instytut Pamięci Narodowej – KŚZpNP

Oddział w Szczecinie

Wstęp 9

OBEN IPN w Szczecinie

Szkolenia i warsztaty dla nauczycieli 13

Warsztaty dla uczniów 19

Spacery edukacyjne 39

Konkursy i turnieje 47

Przystanek Historia 55

Delegatura IPN w Koszalinie

Warsztaty dla uczniów 63

Przystanek Historia 71

Delegatura IPN w Gorzowie Wielkopolskim

Warsztaty dla uczniów 77

Spacery edukacyjne 85

Przystanek Historia 91

**Oddziałowe
Biuro Edukacji
Narodowej IPN
w Szczecinie**

Szkolenia i warsztaty dla nauczycieli

1

Jak uczyć o historii II wojny światowej?

14

Warsztaty kierowane do nauczycieli przedmiotów humanistycznych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych opierają się na edukacyjnej grze historycznej „Polskie Państwo Podziemne” oraz materiale edukacyjnym „Mój rówieśnik”. Losy obywateli polskich w latach II wojny światowej opracowane zostały przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Szczecinie. W trakcie spotkania uczestnicy zapoznają się z tymi publikacjami pod okiem autorów, będą więc mieli okazję do przedyskutowania ich przydatności jako narzędzi edukacji historycznej i popularyzacji treści historycznych. Wszyscy uczestnicy otrzymają pakiet materiałów edukacyjnych oraz zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

Koordinator
Maciej Frycz

Telefon
91 312 94 12

E-mail
maciej.frycz@ipn.gov.pl

Jak wykorzystać gry planszowe w edukacji historycznej

15

Gry planszowe bawią... ale i uczą! Podczas całonocnego szkolenia uczestnicy dowiedzą się wszystkiego o wykorzystaniu planszówek w szkole. Pozną mechaniki, które przyciągają uwagę uczniów oraz wpływają pozytywnie na zapamiętywanie i kojarzenie faktów historycznych. Prowadzący omówi różne produkty, zarówno te ogólnie dostępne na rynku, jak i wydane przez IPN. Ponadto uczestnikom zostanie przybliżony od strony naukowej pozytywny wpływ gier planszowych na konkretne funkcje poznawcze, umiejętności społeczne oraz uczenie się dzieci i dorosłych.

Teoretyczny – historia gier planszowych, ich rodzaje, mechaniki i potencjał do wykorzystania w edukacji, wpływ na rozwój funkcji poznawczych i umiejętności społecznych;

Praktyczny – dwa pokazowe warsztaty z wybranych gier wydawnictwa IPN – jak przeprowadzić w szkole zajęcia na podstawie gier „Miś Wojtek” oraz „111 – Alarm dla Warszawy!”.

Dyskusyjny – wymiana uwag, doświadczeń i pomysłów na stworzenie własnych gier edukacyjnych.

Koordinator
Franciszek Majewski

Telefon
91 312 94 29

E-mail
franciszek.majewski@ipn.gov.pl

Zajęcia i warsztaty dla młodzieży

2

Warsztaty edukacyjne stworzone zostały z myślą o uczniach szkół podstawowych, które w lekki i angażujący sposób przybliżają historię naszych symboli narodowych. Choć Orzeł Biały, biało-czerwone barwy i Mazurek Dąbrowskiego towarzyszą nam na co dzień, rzadko zastanawiamy się nad ich ukrytą historią. Podczas zajęć uczestnicy przyjrzą się bliżej polskim symbolom narodowym, szukając odpowiedzi na pytania o ich początki i ewolucję. Dzieci dowiedzą się, dlaczego biel i czerwień stały się naszymi barwami narodowymi oraz jak na przestrzeni stuleci zmieniał się wizerunek Orła Białego. Przekazywana w ciągłej, atrakcyjnej formie wiedza pozwala młodym słuchaczom nie tylko rozumieć znaczenie symboli, ale także odczuwać dumę z narodowego dziedzictwa.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe

Koordinator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

W toku zajęć uczestnicy poznają genezę i proces organizacji we Francji podczas I wojny światowej polskich sił zbrojnych, które finalnie doprowadziły do sformowania Błękitnej Armii dowodzonej przez gen. Józefa Hallera. Armia Hallera była najnowocześniejszym i najlepiej wyposażonym związkiem taktycznym, wchodzącym w skład Wojska Polskiego, który odegrał istotną rolę w wojnie polsko-sowieckiej 1920 r. w dobie walk o Niepodległość.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)

Koordinator
Maciej Frycz

Telefon
91 312 94 14

E-mail
maciej.frycz@ipn.gov.pl

Polska Policja Kobieta w II Rzeczypospolitej

22

Czasem najlepsze scenariusze filmowe pisze samo życie. Historia kobiet w polskiej policji w II Rzeczypospolitej z całą pewnością zasługuje na ekranizację. Walka z przestępczością obyczajową, często zorganizowaną, a także pionierskie podejście do resocjalizacji młodzieży to tematy, w których Polki wiodły prym w ówczesnej Europie. W trakcie zajęć uczestnicy poszerzą swoją wiedzę na temat początków służby Polek w policji. Postuchają, jakimi sprawami zajmowały się funkcjonariuszki, zarówno w zakresie działań prewencyjnych, jak i ścigania przestępstw. Poznają historię pierwszej komendantki policji kobiecej – Stanisławy Paleolog, która całe swoje życie poświęciła służbie Polce oraz zwykłym ludziom. Ponadto dowiedzą się, co wspólnego miała polska policja kobieca z argentyńskim półświatkiem.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator
Paulina Matuszewska

Telefon
91 312 94 33

E-mail
paulina.matuszewska@ipn.gov.pl

Polscy olimpijczycy – bohaterowie sportu i polskiej historii

24

W roku 2024 mija 100 lat od debiutu polskich zawodników w igrzyskach olimpijskich. W Polsce międzywojennej sport odgrywał wyjątkową rolę. Obok zdrowej rywalizacji zawodników był również narzędziem pracy wychowawczej i formacyjnej. Sportowcy-patrioci II RP to bohaterowie zmagają na stadionach, a jednocześnie ludzie włączający się w dzieło odbudowy, wzmacniania, obrony i promocji państwa polskiego. To osoby aktywne w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym i artystycznym, a wraz z wybuchem II wojny światowej uczestnicy walki zbrojnej i pracy konspiracyjnej. Idee olimpizmu i sto lat uczestnictwa polskich sportowców w igrzyskach olimpijskich będą mogli prześledzić uczestnicy naszych warsztatów.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 4–8)

Koordynator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Niezależna oficyna wydawnicza

25

Lata osiemdziesiąte to czas rozwoju niezależnego obiegu wydawniczego, który funkcjonował poza kontrolą władz PRL i cenzury. Podczas warsztatów uczestnicy poznają rolę podziemnych drukarni oraz tworzenia niezależnych materiałów. W części praktycznej wykonają własny plakat metodą kolażu, przygotowują odbitki techniką sitodruku oraz spróbują pracy na maszynie do pisania, poznając sposób powstawania ulotek i innych wydawnictw drugiego obiegu.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jakub Wojewoda

Telefon
91 312 94 13

E-mail
jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Bohaterowie Polski podziemnej

26

Warsztaty mają przybliżyć uczestnikom fenomen organizacyjny Polskiego Państwa Podziemnego. Podczas prowadzonych zajęć uczniowie zapoznają się z edukacyjną grą historyczną „Polskie Państwo Podziemne”, dzięki której poprzez staranną selekcję i dobór bohaterów konspiracji niepodległościowej (postaci tak znanych jak Witold Pilecki czy Aleksander Kamiński, ale również mniej rozpoznawalnych, jak Władysław Sieroszewski czy Helena Jamonttówna) poznają skalę i obszary działalności Polski podziemnej w czasie okupacji.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator
Maciej Frycz

Telefon
91 312 94 14

E-mail
maciej.frycz@ipn.gov.pl

Znak-żart-zryw – sztuka oporu Polski podziemnej

27

To warsztaty plastyczno-historyczne, których tematyka poświęcona jest symbolice i satyrze konspiracyjnej wykorzystywanej przez Polskie Państwo Podziemne w czasie okupacji niemieckiej. Zajęcia mają na celu nie tylko poszerzenie wiedzy historycznej, ale także rozwijanie umiejętności analizy przekazu artystycznego oraz twórczego myślenia. Uczestnicy pracują w małych zespołach. Przesuwając się pomiędzy stacjami, wykonują powierzone zadania i rozwijają kompetencje interpersonalne, analityczne i plastyczne.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator
Maciej Frycz

Telefon
91 312 94 14

E-mail
maciej.frycz@ipn.gov.pl

Mój rówieśnik. Losy obywateli polskich w latach II wojny światowej

29

To warsztaty dedykowane uczniom szkół podstawowych. W toku zajęć uczestnicy poznają losy polskich obywateli w czasie wojny z perspektywy tytułowych „rówieśników”. Na podstawie materiałów źródłowych, takich jak: tabele statystyczne, mapy, opinie szkolne, pamiątniki, prasa wojenna czy korespondencja osobista uczniowie zaznajomią się nie tylko z warunkami życia w czasie okupacji, ale również podejmą próbę rekonstrukcji życiorysu wybranego przez siebie „rówieśnika” z tamtych lat.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Maciej Frycz

Telefon
91 312 94 14

E-mail
maciej.frycz@ipn.gov.pl

Polacy na frontach II wojny światowej

30

W trakcie warsztatów będzie przybliżony polski wysiłek zbrojny w latach II wojny światowej. Uczestnicy zapoznają się z najważniejszymi dowódcami polskich formacji wojskowych, wydarzeniami i działaniami zbrojnymi, w których to polscy żołnierze odegrali znaczącą rolę w ostatecznym triumfie państw sprzymierzonych nad III Rzeszą.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator
Maciej Frycz

Telefon
91 312 94 14

E-mail
maciej.frycz@ipn.gov.pl

„Bitwa o Rzym”. Bitwa o Monte Cassino 1944

31

Warsztaty mają przybliżyć uczestnikom sytuację geopolityczną i konteksty międzynarodowe, które wpłynęły na proces organizacji Polskich Sił Zbrojnych na terytorium Związku Sowieckiego w latach II wojny światowej. Uczestnicy zajęć zapoznają się również z działaniami bojowymi prowadzonymi przez 2. Korpus Polski pod dowództwem gen. Władysława Andersa w toku kampanii włoskiej 1944 r. ze szczególnym uwzględnieniem zmagających o strategiczny masyw górski w niemieckim systemie obronnym tzw. Linii Gustawa – Monte Cassino i znajdujący się na nim klasztor benedyktyński.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordinator
Maciej Frycz

Telefon
91 312 94 14

E-mail
maciej.frycz@ipn.gov.pl

Człowieczeństwo w pasiaku. Polki w FKL Ravensbrück

32

Temat poświęcony Polkom-więźniarkom niemieckiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück. Podczas zajęć uczestnicy dowiedzą się, czym były obozy, jakie warunki w nich panowały i kto do nich trafiał. Jednocześnie zostaną przedstawione godne upamiętnienia postawy i formy organizowania się, m.in. funkcjonowanie jedynej w obozach konspiracyjnej grupy harcerskiej „Mury”. Wspólnie zastanowimy się, co w czasach pogardy dla drugiego człowieka pozwalało zachować człowieczeństwo oraz nadzieję na powrót do domu i wolnego kraju.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Paulina Matuszewska

Telefon
91 312 94 33

E-mail
paulina.matuszewska@ipn.gov.pl

System zrzucony z Moskwy. Komunistyczny przepis na likwidację wrogów (1944–1947)

33

Zajęcia warsztatowe pokazują kulisy budowy aparatu totalitarnego w powojennej Polsce. Ich celem jest skonfrontowanie oficjalnych, wzniosłych haseł głoszonych przez komunistów z rzeczywistością masowych represji, inwigilacji społeczeństwa i brutalną likwidacją przeciwników. Młodzież dowie się, jak nowa władza cynicznie wykorzystywała przepisy prawne, zamieniając je w oficjalną broń terroru. Spotkanie rozwija umiejętność krytycznej analizy źródeł i uczy rozpoznawać techniki manipulacji systemów totalitarnych. Warsztaty dowodzą, że brutalna eliminacja opozycji i podziemia niepodległościowego odbywała się w pełnym majestacie cynicznie stworzonego „prawa”.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Warsztaty poświęcone wydarzeniom Grudnia 1970 r. w Szczecinie, podczas których uczestnicy poznają przebieg robotniczych protestów oraz ich znaczenie dla historii Polski. Pierwsza część zajęć ma formę gry typu „Cluebox” – interaktywnych puzzli i zagadek wymagających logicznego myślenia oraz współpracy. Rozwiązując kolejne zadania, uczestnicy odkrywają fakty, miejsca i postacie związane z wydarzeniami Grudnia '70. W drugiej części warsztatów uczestnicy odtwarzają przebieg wydarzeń i wspólnie podsumowują ich znaczenie.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jakub Wojewoda

Telefon
91 312 94 13

E-mail
jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Ogłoszenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. było ważnym wydarzeniem w okresie PRL, które cały czas żywo przewija się w pamięci zbiorowej. By zrozumieć mechanizmy, na podstawie których funkcjonowało społeczeństwo w czasie stanu wojennego, uczniowie wystuchają prelekcji, a w drugiej części zajęć zapoznają się z materiałami edukacyjnymi nawiązującymi do schyłku PRL, m.in. „tabu”, „time-line” i historycznego „story cubes”.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jakub Wojewoda

Telefon
91 312 94 13

E-mail
jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

„Co by było, gdyby zwierzęta mówiły? – Miś Wojtek”

36

Uczestnicy warsztatów poznają losy Polaków więzionych w głąb Rosji, którzy później przyciągnęli niedźwiedzia Wojtkę i utworzyli II Korpus Polski na Bliskim Wschodzie. Życie obozowe, jak i dalszy udział żołnierzy w bitwie pod Monte Cassino są pokazywane z punktu widzenia sympatycznego niedźwiedzia. Uczestnicy warsztatów dowiedzą się również, jaki los spotkał Polaków po wojnie i dlaczego wielu z nich pozostało na emigracji.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe

Koordynator
Franciszek Majewski

Telefon
91 312 94 29

E-mail
franciszek.majewski@ipn.gov.pl

Spacer edukacyjne

3

Pod koniec października 1956 r. nagłośniono radiowe wezwanie Węgierskiego Czerwonego Krzyża, proszącego o dostarczenie krwi dla ofiar budapeszteńskich wydarzeń 1956 r. W Szczecinie pod hasłem: „Polak-Węgier dwa bratanki” dwie gazety – „Kurier Szczeciński” oraz „Głos Szczeciński” – rozpoczęły zbiórkę darów. Zbierano pieniądze, leki, środki opatrunkowe i trwałą żywność. Główny transport ze Szczecina wyruszył trzema ciężarówkami 17 grudnia wieczorem sprzed siedziby Komitetu Pomocy Węgrom przy al. Wojska Polskiego. Kilka dni przed wystaniem głównego transportu, 10 grudnia 1956 r., zdemolowano konsulat sowiecki w Szczecinie. Wśród hasel podnoszonych w tłumie pojawiały się okrzyki antysowieckie i solidarnościowe z narodem węgierskim. Uczestnicy spaceru będą mogli poznać miejsca związane ze szczecińską pomocą dla ofiar węgierskiej rewolucji oraz kulisy nocnych zamieszek 10 grudnia 1956 r. w Szczecinie.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

W PRL pod koniec lat sześćdziesiątych narastał kryzys społeczny, polityczny i ekonomiczny. Chcąc ratować sytuację, władze PRL zdecydowały się wprowadzić 13 grudnia 1970 r. podwyżkę cen, obejmującą głównie podstawowe artykuły spożywcze. W efekcie przeciw podwyżkom cen już 14 grudnia 1970 r. jako pierwsi zastrajkowali robotnicy Stoczni im. Lenina w Gdańsku. W kolejnych dniach dołączali robotnicy z innych zakładów i miast. W Szczecinie strajki rozpoczęły się 17 grudnia od rana. Protest zaogniał się i rozszerzał na całą aglomerację. W efekcie już o godz. 15.30 padły pierwsze strzały.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Spacer edukacyjny po Cmentarzu Centralnym w Szczecinie to niezwykła podróż, w trakcie której uczestnicy mogą poznać historię Polski poprzez miejsca pamięci, takie jak pomniki i mogiły osób zasłużonych dla kraju, regionu i Szczecina. Celem spaceru jest opowiedzenie o burzliwych dziejach Polski od okresu odzyskania niepodległości do upadku komunizmu. Uczestnik spaceru będzie mógł zobaczyć nie tylko miejsca pamięci dokumentujące ważne wydarzenia, ale też poznać historię ludzi, którzy je tworzyli.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Marcin Łatacz

Telefon
91 312 94 08

E-mail
marcin.latacz@ipn.gov.pl

W czasie komunizmu w Polsce na terenie dzisiejszego Aresztu Śledczego w Szczecinie więziono członków organizacji niepodległościowych, żołnierzy podziemia, działaczy Solidarności oraz wszystkich tych, którzy sprzeciwili się władzy ludowej. W okresie stalinizmu w murach zamordowano 21 osób z motywów politycznych. Dziś istnieje tam izba upamiętniająca tamte tragiczne wydarzenia. Podczas spaceru uczestnicy będą mogli poznać historię komunistycznego wymiaru sprawiedliwości, zobaczyć Areszt Śledczy w Szczecinie od środka, w tym historyczną celę śmierci, oraz poznać specyfikę pracy dzisiejszej służby więziennej.

Spacery organizowane są raz na kwartał po wcześniejszym uzgodnieniu terminu.

Koordynator
Marcin Łatacz

Telefon
91 312 94 08

E-mail
marcin.latacz@ipn.gov.pl

Grupa docelowa
szkoły
ponadpodstawowe

Konkursy i turnieje

4

Silni Polską!

48

Konkurs „Silni Polską!” to ogólnopolska inicjatywa edukacyjna skierowana do młodzieży, której celem jest rozbudzenie pasji do najnowszej historii Polski oraz budowanie dumy z narodowego dziedzictwa. Projekt IPN to nie tylko przekazywanie solidnej porcji wiedzy, ale również inspiracja do głębszego zrozumienia i odkrywania własnych korzeni. Uczniowie z całego kraju będą mieli okazję poznać kluczowe wydarzenia i postacie z historii, a także zaangażować się w działania na rzecz popularyzacji zdobytej wiedzy w lokalnych społecznościach.

Grupa docelowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Paulina Matuszewska

Telefon
91 312 94 33

E-mail
paulina.matuszewska@ipn.gov.pl

W kręgu poezji lagrowej więźniarek KL Ravensbrück

50

Konkurs jest hołdem dla ofiar zamordowanych w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Ravensbrück oraz ocalałych byłych więźniarek tego obozu. Zadaniem uczestników będzie przygotowanie recytacji wybranego utworu poetyckiego oraz fragmentu prozatorskich wspomnień więźniarek KL Ravensbrück. Konkurs jest realizowany w ramach ogólnopolskiego projektu „O tym nie można zapomnieć... – Spotkania z osobami, które przeszły piekło obozów i deportacji podczas II wojny światowej”.

Grupa docelowa
ponadpodstawowe

Koordinatorka
Jakub Wojewoda

Telefon
91 312 94 13

E-mail
jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Turniej Debat Historycznych

51

Cykliczny projekt prowadzony metodą debaty oksfordzkiej. Zwycięzcy turniejów regionalnych biorą udział w finałowym Turnieju Debat Historycznych w Warszawie. Debaty poszerzają wiedzę z historii Polski XX w., a także ćwiczą umiejętności rozpatrywania zagadnień z różnych perspektyw, budowania spójnej i logicznej argumentacji, publicznych wystąpień i wielu innych. W ramach projektu odbywają się warsztaty dla zgłoszonych uczniów.

Grupa docelowa
ponadpodstawowe

Koordinatorka
Jakub Wojewoda

Telefon
91 312 94 13

E-mail
jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

To ogólnopolski turniej dla miłośników gier planszowych w wieku 10–20 lat i okazja do zmierzenia się z innymi pasjonatami, aby najlepsi mogli powalczyć o medale podczas finałowych rozgrywek. Podczas ligi zostaną rozegrane turnieje następujących gier wydanych przez Instytut Pamięci Narodowej: „Znaj Znak”, „Miś Wojtek”, „Bitwa Warszawska”, „ORP Orzeł” i „Gwiazdzysta Eskadra” (303, 111 i 7).

W Szczecinie, Koszalinie i Gorzowie Wielkopolskim odbędą się kwalifikacje regionalne, na które zapraszamy już teraz. Zapisy i szczegółowe informacje znajdują się na stronie: **ligaplanszowek.ipn.gov.pl**.

Koordinator
Franciszek Majewski

Telefon
91 312 94 29

E-mail
franciszek.majewski@ipn.gov.pl

Grupa docelowa
szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

Przedsięwzięcie skierowane jest do uczestników letnich obozów harcerskich, odbywających się nad Morzem Bałtyckim – na terenie Pomorza Zachodniego. Poprzez gry i materiały edukacyjne, chcemy przybliżyć uczestnikom zajęć losy Polaków w trakcie drugiej wojny światowej oraz czyn zbrojny polskiego oręęża. Zajęcia będą realizowane w lipcu i sierpniu 2026 r. w miejscowościach nadmorskich. Zajęcia są bezpłatne.

Przystanek Historia

5

Zapraszamy serdecznie do udziału w dyskusjach organizowanych w Przystanku Historia w Szczecinie. W trakcie spotkań nasi goście rozmawiają o istotnych zagadnieniach historycznych związanych z historią porzobiorą Polski. Spotkania odbywają się w ostatni czwartek każdego miesiąca o godz. 17.30 i są transmitowane na żywo na naszych mediach społecznościowych **facebook.com/IPN.Szczecin**. Tam też publikujemy dokładny termin wydarzenia oraz temat dyskusji.

Koordynator
Sebastian Kaniewski

Telefon
91 312 94 15

E-mail
sebastian.kaniewski@ipn.gov.pl

Cykl pokazów filmów dokumentalnych zrealizowanych przez Instytut Pamięci Narodowej, połączony ze spotkaniami z ich autorami lub poprzedzony prelekcją pracownika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej. Po każdym seansie przewidziano rozmowę wokół filmu. O szczegółach poszczególnych emisji będziemy informować mailowo i na stronach internetowych oddziału.

Koordynator
Jakub Wojewoda

Telefon
91 312 94 13

E-mail
jakub.wojewoda@ipn.gov.pl

Klub Historycznych Gier Planszowych

58

Jeżeli lubisz historyczne gry planszowe, to nasz klub jest miejscem dla Ciebie. W trakcie naszych spotkań wspólnie gramy w gry z serii „Gwiazdzista Eskadra”, „ORP Orzeł”, „Niepodległa”, „Konspira” i wiele innych tytułów. Spotykamy się dwa razy w miesiącu, a terminy naszych spotkań publikujemy na Facebooku Oddziału IPN w Szczecinie. Możesz również skontaktować się z koordynatorem projektu.

Koordynator
Franciszek Majewski

Telefon
91 312 94 29

E-mail
franciszek.majewski@ipn.gov.pl

Centrum Edukacyjne IPN
„Przystanek Historia”
w Szczecinie
pl. Brama Portowa 1,
70-561 Szczecin

**Delegatura
IPN
w Koszalinie**

Warsztaty i zajęcia

1

Postać kardynała Stefana Wyszyńskiego, nazwanego przez Polaków Prymasem Tysiąclecia, należy do najwybitniejszych postaci w historii XX w. W czasie prelekcji przedstawione zostanie życie i działalność hierarchy, który w najtrudniejszych latach komunistycznego zniewolenia stał się duchowym przywódcą narodu oraz niezłomnym obrońcą wolności sumienia i praw człowieka.

Uczestnicy poznają najważniejsze wydarzenia z życia prymasa – od dzieciństwa poprzez młodość, okres nauki w seminarium, czas II wojny światowej, internowanie w latach 1953–1956, po Wielką Nowennę i obchody Milenium Chrztu Polski. Wykład ukaże również jego relacje z władzami komunistycznymi, znaczenie słynnego wezwania *Non possumus*.

Grupa wiekowa
szkoły podstawowe
ponadpodstawowe

Koordinator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Prelekcja przedstawia mechanizm zbrodni katyńskiej w układzie chronologicznym, ukazując kolejne etapy jednego z najtragiczniejszych wydarzeń w dziejach narodu polskiego. Punktem wyjścia jest agresja Związku Sowieckiego na Polskę 17 września 1939 r., masowe aresztowania polskich obywateli oraz osadzenie tysięcy oficerów Wojska Polskiego, funkcjonariuszy Policji Państwowej, Korpusu Ochrony Pogranicza i przedstawicieli inteligencji w obozach jenieckich w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie.

Zajęcia zwracają uwagę na rolę badań historycznych, działań Instytutu Pamięci Narodowej oraz współczesnych form upamiętniania ofiar zbrodni katyńskiej. Ich celem jest uporządkowanie wiedzy o zbrodni katyńskiej, ukazanie jej miejsca w historii Polski oraz kształtowanie postaw opartych na szacunku dla prawdy historycznej i pamięci o ofiarach totalitaryzmów.

Koordinatorka
Rafał Semołoniuk

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Grupa docelowa
szkoły podstawowe
ponadpodstawowe

Zajęcia edukacyjne poświęcone są losom Jana Stawisińskiego. Jego biografia stanowi punkt wyjścia do rozmowy o dążeniu Polaków do wolności, działalności Solidarności oraz konsekwencjach wprowadzenia stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. Uczestnicy poznają historię człowieka, któremu przerwano realizację marzeń.

W trakcie spotkań omówione zostaną przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, działalność aparatu represji oraz codzienność Polaków w latach osiemdziesiątych. Szczególna uwaga zostanie poświęcona protestom społecznym i ich tragicznym następstwom. Jednym z najważniejszych wydarzeń będzie pacyfikacja Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek”, przeprowadzona 16 grudnia 1981 r., podczas której oddziały Milicji Obywatelskiej i ZOMO użyły broni palnej wobec strajkujących górników. W wyniku akcji zginęło dziewięciu górników, a wielu zostało rannych. Wydarzenie to stało się symbolem brutalności władz komunistycznych wobec własnych obywateli oraz jednym z najbardziej dramatycznych momentów stanu wojennego.

Grupa docelowa
szkoły podstawowe
ponadpodstawowe

Koordinatorka
Rafał Semołoniuk

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Zajęcia poświęcone są historii polskiej samoobrony w Przebrażu – największym i najlepiej zorganizowanym ośrodku obrony ludności polskiej na Wołyniu podczas zbrodni dokonanej przez nacjonalistów ukraińskich z OUN i UPA.

W obliczu narastającej fali przemocy mieszkańcy Przebraża stworzyli sprawnie funkcjonującą strukturę obronną, która umożliwiła ocalenie życia około 10 tys. Polaków szukających schronienia przed atakami.

Podczas zajęć uczestnicy poznają sytuację na Wołyniu w czasie II wojny światowej, przyczyny powstania ośrodków samoobrony oraz sylwetki osób, które odegrały kluczową rolę w organizacji obrony Przebraża. Omówione zostaną najważniejsze wydarzenia związane z funkcjonowaniem miejscowości, codzienne życie jej mieszkańców oraz działania podejmowane w celu zapewnienia bezpieczeństwa i przetrwania.

Koordynator
Rafał Semołoniuk

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Grupa docelowa
szkoły podstawowe
ponadpodstawowe

Choć wypadek w Elektrowni Atomowej w Czarnobylu wydarzył się w nocy z 25 na 26 kwietnia 1986 r., w Polsce dowiedzieliśmy się o nim oficjalnie dopiero 29 kwietnia. W 2026 r. minęło czterdzieści lat od tego wydarzenia. W formie wykładu opatrzonego licznymi zdjęciami i materiałami filmowymi wykonanymi przez prelegenta przybliżamy słuchaczom tę tragiczną historię. Jak doszło do jednej z największych katastrof przemysłowych XX w.? Jaka była reakcja władz PRL na to wydarzenie? Jak próbowano usunąć skutki skażenia? Kim są samosioty? Między innymi na te pytania uzyskają odpowiedzi słuchacze podczas prelekcji. Temat, choć nieznany osobiście dzisiejszej młodzieży, fascynuje i rozpala wyobraźnię nawet czterdzieści lat po katastrofie poprzez powstające gry komputerowe, książki i filmy.

Grupa docelowa
Szkoły podstawowe
(6–8 klasa)
ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Jagiełowicz

Telefon
94 314 13 41

E-mail
jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Sylwetki niezłomnych. Żołnierze wyklęci

70

Historia miała zapomnieć o tych bohaterach, którzy mimo zakończenia II wojny światowej nie pogodzili się z jej rozstrzygnięciem wobec Polski. Podjęli walkę, którą inni uznali za bezsensowną. Stanął przeciwko nim cały aparat komunistycznego, zniewolonego państwa. Dziś przywracamy pamięć o tych żołnierzach niezłomnych. W formie wykładu prezentujemy ogólną charakterystykę ludzi, którzy po 1945 r. podjęli próbę walki z nową, komunistyczną władzą. Przedstawiamy grupy młodzieżowe prowadzące różnoraką działalność (od propagandowej po zbrojną), wielkich polskich bohaterów jak Rotmistrz Witold Pilecki oraz oddziały i bohaterskich dowódców toczących partyzancką wojnę z nowym okupantem. Przybliżamy także sylwetki niezłomnych działających na terenie Pomorza, których akcje m.in. w Bobolicach czy Koszalinie są do dziś znane nielicznym.

Grupa wiekowa
szkoły
podstawowe
(klasy 7–8)
i ponadpodstawowe

Koordynator
Rafał Semolonik

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

Przystanek Historia w Koszalinie

2

Zapraszamy serdecznie do udziału w dyskusjach organizowanych w Przystanku Historia w Koszalinie. W trakcie spotkań nasi goście rozmawiają o istotnych zagadnieniach historycznych związanych z historią porzeczności naszego państwa.

Spotkania odbywają się w ostatni czwartek każdego miesiąca o godz. 17.30. Dokładny termin wydarzenia wraz z tematem dyskusji publikujemy na naszych mediach społecznościowych.

Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia”

ul. Zwycięstwa 115, 75-601 Koszalin

Koordynator
Jarosław Jagielowicz

Telefon
94 314 13 41

E-mail
jaroslaw.jagielowicz@ipn.gov.pl

Cykl pokazów filmów dokumentalnych zrealizowanych przez Instytut Pamięci Narodowej, połączony ze spotkaniami z ich autorami lub poprzedzony prelekcją pracownika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej. Po każdym seansie przewidziano rozmowę wokół filmu.

O szczegółach poszczególnych emisji będziemy informować mailowo i na stronach internetowych oddziału.

Koordynator
Rafał Semołoniak

Telefon
94 314 13 41

E-mail
rafal.semolonik@ipn.gov.pl

**Delegatura
IPN
w Gorzowie
Wielkopolskim**

Warsztaty i zajęcia

1

Warsztaty mają formę historycznego śledztwa, podczas którego uczestnicy wcielają się w rolę detektywów i badaczy analizujących jedną z najtragiczniejszych zbrodni II wojny światowej. Punktem wyjścia są autentyczne lub opracowane na ich podstawie materiały źródłowe – dokumenty, fotografie, listy, notatki, mapy oraz biografie – które pozwalają odtworzyć losy polskich oficerów zamordowanych przez NKWD wiosną 1940 r.

Uczestnicy, pracując w zespołach, analizują otrzymane materiały, identyfikują ofiary zbrodni katyńskiej, ustalają przebieg wydarzeń oraz rekonstruują biografie wybranych osób. W trakcie warsztatów uczą się interpretacji źródeł historycznych, weryfikowania informacji i formułowania wniosków, poznając jednocześnie metody pracy historyka oraz badacza dziejów najnowszych.

Koordinatorka
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Grupa docelowa
Szkoty podstawowe
i ponadpodstawowe

Prelekcja przedstawia losy oficerów Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej podczas II wojny światowej, ukazując dwa odmienne doświadczenia niewoli – sowiecką i niemiecką. Punktem wyjścia jest kampania polska 1939 r., po której tysiące polskich oficerów trafiły do niewoli dwóch totalitarnych państw. Ich dalsze losy wyznaczyły decyzje podjęte przez władze III Rzeszy i Związku Sowieckiego.

Uczestnicy poznają funkcjonowanie niemieckich oflagów, ze szczególnym uwzględnieniem Oflagu II C Woldenberg, gdzie mimo wieloletniej niewoli polscy oficerowie prowadzili intensywną działalność edukacyjną, naukową, sportową i kulturalną, podtrzymując etos oficera oraz poczucie wspólnoty. Równocześnie omówione zostaną losy oficerów przetrzymywanych w sowieckich obozach w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie, zakończone decyzją władz ZSRS z 5 marca 1940 r. i zbrodnią katyńską.

Grupa docelowa
Szkoty podstawowe
i ponadpodstawowe

Koordinatorka
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Polacy na Syberii 200 lat historii

Prelekcja przedstawia dzieje przymusowej obecności Polaków na Syberii od końca XVIII w. aż po XX stulecie, ukazując losy kolejnych pokoleń zesańców oraz znaczenie Syberii w historii narodu polskiego. Punktem wyjścia są pierwsze zsytki po konfederacji barskiej, a następnie represje po powstaniach listopadowym i styczniowym, kiedy tysiące Polaków trafiły do odległych regionów Imperium Rosyjskiego.

Uczestnicy poznają codzienność zesańców – trudną drogę na Syberię, warunki życia i pracy, funkcjonowanie katorgi oraz sposoby zachowania polskiej tożsamości, wiary i kultury w skrajnie trudnych warunkach. Omówione zostaną również sylwetki wybitnych Polaków związanych z Syberią, tj. badaczy, naukowców i podróżników, którzy mimo zesłania wnieśli istotny wkład w poznanie tego regionu.

Koordinator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

82

Grupa docelowa
Szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

Polskie Stronnictwo Ludowe Stanisława Mikołajczyka 1945–1947. Walka bez broni

Prelekcja przedstawia działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego kierowanego przez Stanisława Mikołajczyka jako najważniejszej legalnej siły politycznej sprzeciwiającej się przejmowaniu władzy przez komunistów po zakończeniu II wojny światowej. Punktem wyjścia są decyzje konferencji wielkich mocarstw, utworzenie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej oraz powrót Mikołajczyka do kraju z zamiarem odbudowy demokratycznego życia politycznego.

Uczestnicy poznają program PSL, jego ogromne poparcie społeczne oraz metody pokojowej walki o zachowanie demokracji i suwerenności państwa. Omówione zostaną działania aparatu bezpieczeństwa i władz komunistycznych wymierzone w działaczy ludowych, obejmujące represje, aresztowania, zastraszanie, fałszowanie wyników referendum z 1946 r. oraz wyborów parlamentarnych przeprowadzonych w styczniu 1947 r.

Koordinator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

83

Grupa docelowa
Szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

Od Ziem Odzyskanych do Ziem Zachodnich i Północnych

84

Prelekcja przedstawia historię kształtowania się polskiej myśli zachodniej i ewolucję pojęć „Ziemie Odzyskane” oraz „Ziemie Zachodnie i Północne” na tle przemian politycznych XX i XXI w. Punktem wyjścia są przedwojenne koncepcje graniczne oraz działalność środowisk naukowych i politycznych, które wskazywały na historyczne, kulturowe i strategiczne znaczenie ziem położonych nad Odrą, Nysą Łużycką i Bałtykiem dla przyszłości państwa polskiego.

Uczestnicy poznają genezę idei powrotu Polski na zachód, działalność Organizacji „Ojczyzna”, rolę polskiego podziemia oraz środowisk emigracyjnych w czasie II wojny światowej, a także znaczenie Instytutu Zachodniego i Ministerstwa Ziem Odzyskanych w procesie integracji nowych terenów z państwem polskim po 1945 r. Omówione zostaną również działania związane z odbudową administracji, osadnictwem, zagospodarowaniem oraz tworzeniem nowej tożsamości mieszkańców tych ziem.

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Grupa docelowa
Szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

Ludzie Niepodległości 1918 – Ojcowie

85

Prelekcja przedstawia sylwetki najwybitniejszych twórców odrodzonego państwa polskiego, ukazując ich drogę do niepodległości oraz wkład w odbudowę Polski po 123 latach zaborów. Zajęcia nawiązują do wystawy Instytutu Pamięci Narodowej „Ojcowie Niepodległości”, prezentując różnorodne środowiska polityczne i społeczne, które mimo odmiennych poglądów potrafiły współdziałać na rzecz odzyskania suwerenności.

Uczestnicy poznają dokonania najważniejszych postaci polskiej drogi do niepodległości, m.in. Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfanteo, Ignacego Daszyńskiego. Omówione zostaną ich koncepcje polityczne, działalność dyplomatyczna, wojskowa i społeczna oraz rola, jaką odegrali w procesie odbudowy państwa i kształtowania jego granic.

Grupa docelowa
Szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Spacer edukacyjne

2

Między L. a G. Dni ostatnie – dni pierwsze

88

Spacer historyczno-literacki przedstawia przetomowy moment w dziejach miasta – rok 1945, kiedy niemiecki Landsberg an der Warthe przekształcał się w polski Gorzów Wielkopolski. Uczestnicy, przemierzając przestrzeń miasta, poznają wydarzenia związane z końcem II wojny światowej, pierwszymi miesiącami polskiej administracji oraz codziennością ludzi, którzy znaleźli się w rzeczywistości pełnej zniszczeń, niepewności i nadziei na nowe życie.

Celem spaceru jest ukazanie przemiany Landsberga w Gorzów Wielkopolski poprzez zestawienie świadectw historycznych i literackich, rozwijanie umiejętności interpretacji różnych źródeł oraz budowanie świadomości znaczenia lokalnego dziedzictwa i pamięci o wydarzeniach 1945 r.

Grupa docelowa
szkoły
ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Życie codzienne w PRL oczami kobiet

89

Spacer edukacyjny przedstawia codzienność kobiet żyjących w Polsce ludowej, ukazuje realia życia rodzinnego, zawodowego i społecznego w latach 1945–1989. Trasa prowadzi przez miejsca związane z codziennym funkcjonowaniem miasta, staje się pretekstem do opowieści o wyzwaniach, z jakimi mierzyły się kolejne pokolenia kobiet odpowiedzialnych za prowadzenie domu, wychowanie dzieci oraz godzenie obowiązków rodzinnych z pracą zawodową.

Celem spaceru jest przypomnienie realiów życia w okresie PRL oraz oddanie głosu pokoleniom Polek, które z determinacją i odpowiedzialnością troszczyły się o swoje rodziny mimo często ekstremalnych warunków społeczno-ekonomicznych.

Grupa docelowa
szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Dzieje gorzowskiej opozycji 1945–1989

90

Spacer edukacyjny przedstawia historię gorzowskiego Zamościa – jednej z wyjątkowych dzielnic miasta, której dzieje odzwierciedlają najważniejsze procesy społeczne, gospodarcze i polityczne XX w. Trasa prowadzi przez miejsca związane z rozwojem przemysłu, edukacji i sportu, pokazuje Zamoście jako przestrzeń pracy, codziennego życia oraz walki o wolność i godność.

Celem spaceru jest zaprezentowanie wielowymiarowej historii gorzowskiego Zamościa jako miejsca rozwoju przemysłu, nauki i sportu oraz przypomnienie jego znaczenia w walce o wolność i prawa obywatelskie w okresie PRL, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń stanu wojennego.

Koordynator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

Grupa docelowa
szkoły podstawowe
i ponadpodstawowe

**Przystanek
Historia
w Gorzowie
Wielkopolskim**

3

Przystanek Historia w Gorzowie Wielkopolskim odbywa się raz w miesiącu w środy o godz. 17.00 w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zbigniewa Herberta.

Zapraszamy na pokazy filmowe poświęcone najnowszej historii Polski oraz spotkania i towarzyszące im dyskusje, w trakcie których gościmy znawców tematów związanych z najnowszą historią Polski nie tylko. Podczas spotkań poruszane są również zagadnienia mało znane i kontrowersyjne.

Spotkania przeznaczone są dla osób w każdym wieku, szczególnie zapraszamy młodzież ze szkół średnich miasta i regionu.

**Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim**
ul. Sikorskiego 107 (wejście od ul. Kosynierów Gdyńskich)
66-400 Gorzów Wielkopolski

Koordinator
Jarosław Palicki

Telefon
95 718 28 54

E-mail
jaroslaw.palicki@ipn.gov.pl

